

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΘΥΕΛΛΗΣ

ΒΕΑ εἰς τὴν
χθεσινὴν θύελλαν
ἀκούσα ἕνα χα-
μῖνι νὰ τραγουδῇ.
Ἐνῶ τὸ τζίτζικι,
ἡ κόττα, ὁ ἀνθρω-
πος εἶχαν κρυθῇ
ὑπὸ τὸν τρόμον

τῆς θείας ὀργῆς, τὸ χαμῖνι εὗρηκε τὴν ὥρα νὰ τραγουδήσῃ. Ἡ αἰωνία του ἱστορία. Εὐθυμεῖ ὅταν οἱ ἄλλοι τρέμουν ἢ καταστρέφονται. Τουφεκίζει τὸν βρέμοντα οὐρανὸν μὲ ἕνα αἰθριον τραγοῦδι. Εἶναι τὸ μόνον πλάσμα τοῦ δημιουργοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ἰδῇς ὄρθιον εἰς τὴν πλημμύραν καὶ γελαστὸν εἰς τὸν τρόμον. Αἱ πλημμύραι τὸ βγάζουν ἔξω καθὼς βγάζουν τὴν πεπονόφλουδα ἢ τὸ παλποπάπουτσο. Καὶ τὸ χαμῖνι δὲν παρασύρεται. Εἶνε τὸ τραγοῦδι τῆς θύελλας.

Ἐμπορεῖτε ἐπομένως νὰ σκεφθῆτε πόσον ἡλιθία εἶνε ἡ τύχη ἡμῶν τῶν ἄλλων οἱ ὁποῖοι δὲν ἐγίναν χαμῖνια, ἐνῶ πιθανὸν τὸ τάλαντόν μας νὰ ἦτο αὐτό. Ἐμπορεῖτε νὰ ἐρωτήσετε τί ἐφταίξαμεν καὶ μᾶς ἔβαλαν τομάρι ζωῶν εἰς τὰ πόδια, εἰς τὸ κεφάλι στέγην καλουμένην καπέλλο, εἰς τὸ σῶμα Μενδρεσὲ ὀνομαζόμενον ἐνδυμασία, καὶ εἰς τὴν ἀνατροφὴν ἡλιθιότητα ὀνομαζομένην ἀξιοπρέπεια. Ἴδου ὅτι δὲν μπορούμε νὰ νικήσωμε καμμίαν ἀπολύτως θύελλαν, ἐνῶ τὸ χαμῖνι ἱππεύει τὴν θύελλαν. Πῶς αὕτῃ ἡ ἀνιδότης; Πῶς εἴμεθα κατώτεροι ἀπὸ κεῖνο τὸ ὄν ποῦ τὸ θεωροῦμεν ἐν τούτοις ὡς δημιουργήματα ἐνὸς ἡττυσίμανος τῆς ζωῆς; Δὲν ἠθέλατε νὰ τραγουδῆτε σεῖς εἰς τὴν θύελλαν, ἀντὶ νὰ τραγουδῇ αὐτό; Καὶ ὅμως τραγουδεῖ αὐτό. Ὁ λόγος δὲ ποῦ τὸ κατορθώνει εἶνε ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκπλήξῃ τὸν κόσμον μὲ καμμίαν οἰκονομικὴν, στρατιωτικὴν, ἢ πνευματικὴν ἐπιχείρησιν. Ἐπεῖσθη ὅτι εἶνε διαβάτης ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ περὶ γρήγορα τὴν ἀχρεῖαν αὐτὴν γέφυραν τὴν συνδεδευσαν τὸ μὴδὲν μὲ τὸ μὴδὲν.

Δὲν εἶνε μόνον ἡ ἀπὸ νερὸ θύελλα εἰς τὴν ὁποῖαν τραγουδεῖ τὸ χαμῖνι. Ἄν ἡ θύελλα εἶνε καὶ ἀπὸ αἷμα πολὺ καλλίτερο. Ὅλοι τρέμομεν τὴν ἐπανάστασιν—τὴν ὁποῖαν σὺμβούλευομεν—ἐκτὸς αὐτοῦ. Εἰς τὴν ἐπανάστασιν ἡμεῖς θὰ κυττάζωμεν νὰ σώσωμεν τὸν τέντζερή μας, ἐνῶ αὐτὸ θὰ κυττάξῃ νὰ τὸν πάρῃ. Ἴδου ἡ διαφορά. Λογαριάζατε λοιπὸν ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο εἶνε ὁ ἀληθινὸς ἀνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἄκουσε! Ἡ θύελλα μουγκρίζει καὶ τὸ χαμῖνι ἐξακολουθεῖ νὰ τραγουδῇ. Βέβαια ὅλοι οἱ

ἀνθρώποι οἱ ἰσοδίως φυλακισμένοι ἐντὸς ἐνὸς κολλάρου καὶ ἐντὸς μιᾶς φιλοδοξίας, εἴμεθα ἀπέναντί του οἱ ἀληθινοὶ χυδαῖοι καὶ οἱ ἀληθινοὶ ἀχρηστοί. Ὁ ἕνας ἀπὸ δῶ ὁδύρεται διότι τὸν κυττᾷ ἡ θύελλα τοῦ ἔρωτος, ὁ ἄλλος πνίγεται διότι τὸν δέρνει ἡ θύελλα τῆς ιδέας, ὁ ἄλλος ἀποχαιρετᾷ τὸν κόσμον, διότι ὁ οὐρανὸς βροντᾷ κατὰ τῶν χρηματικῶν τῶν ἐπιχειρήσεων. Βλέπετε ποῖον εἶνε τὸ ἐλλάττωμά μας. Ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν ἔχει μέσα του ἕνα χαμῖνι τὸ ὁποῖον νὰ τραγουδῇ εἰς τὴν ἰδικὴν του θύελλαν.

ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ ΠΕΡΝΟΥΝ

Ἦρθαν τὰ σύννεφα καὶ δὲν μένουν ὅπως ἤρθαν, ἀλλὰ πέρνουν ὅλα τὰ σχήματα ποῦ ξεύρει ὁ ἀνθρώπος. Γίνονται νησιά, ἢ δένδρα, ἢ μαντῖλες, ἢ μιὰ μεγάλην κλωστή. Κάποια ὥρα στέκονται στὴ λαμπρὰν αἰθρίαν, ἰσοροπημένα μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Κυττάζουν τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς λυποῦνται καὶ φεύγουν. Δὲν εἶνε, φαίνεται, ἡ μοῖρα τῶν νὰ κάμουν τίποτα τελειωτικὸ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Ἄν μᾶς ρίξουν χαλάζι, αὐτὸ θὰ εἶνε περαστικόν, ἂν ἄπλῶς φανοῦν ὤμμορφα καὶ λαμπρά, αὐτὸ πάλιν θὰ εἶνε περαστικόν. Τὸ μόνο ὀριστικὸ ἔργον τῶν εἶνε ὅτι πηγαίνουν νὰ πεθάνουν. Καὶ αὐτὸς ἀκριδῶς εἶνε ὁ λόγος ποῦ τ' ἀγαποῦμε τόσο βαθειά ὅταν τὰ φέρνουν οἱ θλιβεροὶ αὐτοὶ μῆνες. Ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς ἕνα μόνο ὀριστικὸ ἔργον κατορθώνομε σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, νὰ πεθάνωμε.

Γιατὶ λοιπὸν ἐνῶ ἦταν τόσο λαμπρὸ τὸ κρύσταλλο τῆς αἰθρίας εἰς τὸ ὕψος, ἐπέρασαν τὰ σύννεφα; Μέσα στὸ ἀτάραχο καὶ καθαρὸ σύμπαν ἦρθεν ἑξαφνα καὶ ἐστάθην αὐτὸ τὸ μεγάλο φθινοπωρινὸ σύννεφο, μιὰ μεγάλην ἀσπρὴν σκέψιν. Ποῖος ξέρει τί ζητεῖ. Εἶνε ἡ ἀνυσυχία. Αὐτὸ τὸ σύμπαν ποῦ τὸ τρέμομε εἶνε βέβαια καὶ αὐτὸ ἕνας μεγάλος ἀνθρώπος ὅπου πρέπει σὲ μιὰ ὀρισμένη ὥρα νὰ λυπηθῇ. Ὅσο κυρίαρχο καὶ δυνατό ἂν φαίνεται, δὲν ξέρει ποῖα εἶνε ἡ ὥρα ποῦ θὰ λυπηθῇ, οὔτε μπορεῖ νὰ προλάβῃ ἢ νὰ ρυθμίσῃ τὴ λυπὴν, νὰ προλάβῃ αὐτὸ τὸ μεγάλο σύννεφο ποῦ ἐρχεται ὅταν ἡ μοῖρα τὸ φέρῃ. Αὐτὸ τὸ σύννεφο εἶνε ὁ συλλογισμὸς τοῦ σύμπαντος. Ἰῶς καὶ τὸ Σύμπαν συλλογίζεται γιατί ἐπλάσθην, καὶ ἰῶς παραπονεῖται ποῦ δὲν ἐπλάσθην καλλίτερο.

Πιστεύω πῶς δὲν χαίρεται τὴν τελειότητά του. Ποθεῖ νὰ γίνῃ ὠραιότερο, λυπᾶται ποῦ δὲν ἔγινεν ὠραιότερο. Καὶ νὰ τὸ ἄσπρο σύννεφο ποῦ στέκει ἀκόμῃ μετέωρο μέσα στὸν παγκόσμιον Νοῦν, λυπᾶται μεγάλῃ καὶ φανερά.

Γ. ΧΑΛΕΠΑ

Μνημείον 'Αφεντάκη (Α'. Νεκροταφείον 'Αθηνῶν)

"Ὅσο καλλίτερον μοῦ ἀποδείξετε ὅτι τὸ σύμπαν εἶνε τέλειον, ἀφθαστο, ἐναρμόνιον, καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ χαίρεται τὴν τελειότητά του, τόσο περισσότερον θὰ ὀδῇ πῶ ὅτι λυπᾶται καὶ συλλογίζεται βαθεῖα. 'Αν εἶνε τέλειον καὶ ἀφθαστο, ἂν εἶνε πολὺ μαθηματικό, αὐτὸ εἶνε λόγος νὰ μελαγχολῇ, ἐπεὶ τὸ μαθηματικὸ δὲν εἶνε ποτὲ ὠραῖο. Καὶ αὐτὸ τὸ τεράστιον κατασκευάσμα θὰ ἔχῃ ἀπαυδῆσαι βέβαια νὰ κινεῖται μὲ τοὺς ἰδίους νόμους ἀπὸ τόσους αἰῶνες αἰώνων! 'Αν τὸ σύμπαν σκέπτεται, πρέπει μέσα του νὰ ὑπάρχῃ ἡ 'Ανδύχια. Καὶ ἂν ὑπάρχῃ μέσα του αὐτὸ τὸ φοβερὸ στοιχεῖον, καμμιὰ τελειότης δὲν εἶνε ἱκανὴ νὰ τὴν κάμῃ εὐτυχισμένον καὶ ἀτάραχον. Καμμιὰ τελειότης οὔτε αὐτὴ ποῦ ξέρουν οἱ ἀστρονόμοι, ὅταν εἰς τὰ χαρτιά των πέφτουν ἀριθμοὶ ἀπὸ τὴν κίνησιν τῶν ἀστρῶν, οὔτε αὐτὴ ποῦ φαντάζονται οἱ ποιηταὶ ὅταν ἰδοῦν τὴν δύσιν. Τίποτε δὲν εἶνε τέλειον. Γιὰ κάθε τέλειον ὑπάρχει τὸ τελειότερον. Κάθε δημιουργία ὀνειρεύεται τὸ χαλαρόν· ποῦ θὰ τὸ κάμῃ καλλίτερον. Καὶ τὸ σύμπαν εἶνε ἀνῆσυχον. 'Ὁ στεναγμὸς τῆς θάλασσης ποῦ θέλει νὰ πεθάνῃ καὶ δὲ μπορεῖ, τὸ πένθος ἐνδὲς ἀστρου ἀπὸ τὰ ὕψη τὴν νύχτα, ἐνδὲς ἀστρου ποῦ βαρέθηκε νὰ εἶνε ἀριθμὸς μαθηματικῆς ἐξισώσεως καὶ συντρίβεται γιὰ νὰ βρῇ ἀγνωστον ποῖα ὠραιότερη ζωὴ, ὅλα αὐτὰ εἶνε τινάγματα τῆς ἀνῆσυχίας τοῦ Σύμπαντος. Τὸ Σύμπαν ὀνειρεύεται, ναι, κυττάζετέ το, ὀνειρεύεται κάποια μεγάλη μεταβολή, κάποιον ἐκτροχιασμὸν τῶν οὐρανίων σφαιρῶν, ποῦ θὰ τὸ κάμῃ καλλίτερον. Τὸ Σύμπαν ἀνῆσυχεῖ. Καὶ νὰ ἡ ἀνῆσυχία του—τὸ ἀσπρον αὐτὸ σύννεφον τοῦ Αὐγούστου ποῦ στέκεται μιά

στιγμὴν μετέωρον μέσα στὸν παγκόσμιον Νοῦν.

'Αγαπημένοι διαβάτες τῶν οὐρανῶν, ἐσεῖς μεγάλα περιστέρια, ποῦ περνάτε, σύννεφα! Δὲν εἶνε παράξενο ἂν ὀδῇ ἀγαποῦμε βαθεῖα καὶ ζητᾶμε νὰ μᾶς πάρете μαζί. Περνάτε γιὰ νὰ λυπηθῆτε καὶ νὰ πεθάνετε. Οὔτε σεῖς οὔτε μεῖς οἱ ἄνθρωποι μπορούμε νὰ κατορθώσωμε τίποτα περισσότερον. . .

Ζ. Π.

ΣΤΗ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΗ ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ

'Ὡς πότε ὁ ὕπνος ὁ λευκὸς τῶν ζωντανῶν μαρμάρων
Θ' ἀγαλματώγη τὴ λευκὴ αὐτὴ κορροσσιασί σου
Καὶ τὴ χλωμὴ τὴ θλιψί σου καὶ τὰ ὄνειρα τῶν χάρων
Καὶ αὐτὴ τὴ μάθη ἀπελπισίαν εἰς τὴ λευκὴ θεωρί σου;

'Ακόμα δὲν τὸν φράθηκες τὸν ἄφραστο ὕπνον-ἀκόμα
Στὸν σκοτεινὸν κυπαρισσιῶν τὴ νύχτα τὴ μεγάλη ;
Μόν' ὡς ἀφρὸς θὰ ξεχειλοῦν σὸ μαῦρον σου τὸ χῶμα
Χλωμόλευκα τραντάφυλλα καὶ μαρμαρένια κάλλη ;

'Ὡς πότε τὸν ἀξέπληκτον τὸν ὕπνον θὰ κοιμάσαι
'Ὁ τοῦ θλιμμένου αἰτιοῦ, λευκὴ ψυχὴ, τοῦ ἄχρον μαρμά-
Μὴ θες ἀνάμεσα καὶ σὺ στοὺς πεδαρμένους νῆσαι [ρον ;
Σὺν ἑνῷ φέμμα ζωντανὸ σὶδ πείσμα αἰτιοῦ τοῦ Χάρου; . .

ΝΗΗΣ

